

засобами, була зниженою на 16,21 % ($p < 0,001$), масова частка білка у яловичині також була зниженою на 8,14 % ($p < 0,001$) порівняно до показників контрольної групи. У досліджуваних зразках яловичини за оброблення мийно-дезінфікуючими засобами було встановлено зниження масової частки золи на 6,08 % ($p < 0,01$) порівняно до показників контрольної групи.

Показники вмісту вуглеводів у м'ясі яловичини, обробленій мийно-дезінфікуючими засобами, знижувалися у – на 7,56 % ($p < 0,001$) порівняно до показників контрольної групи, зокрема вміст вуглеводів у дослідних зразках яловичини, оброблених мийно-дезінфікуючими засобами, становив – $16,74 \pm 0,04$ г/100 г. Енергетична цінність м'яса яловичини свіжої становила – $165,32 \pm 0,04$ ккал/100 г, що на 19,21 % ($p < 0,001$) більше порівняно до показників яловичини, обробленій мийно-дезінфікуючими засобами.

Висновок. Для здійснення належного та дієвого ризик-орієнтованого контролю яловичини за встановлення фальсифікації мийно-дезінфікуючими засобами офіційні лікарі ветеринарної медицини мають застосовувати експресні методики виявлення оброблення м'яса небезпечними факторами, та враховувати показники хімічного складу м'яса яловичини.

Список використаних джерел:

1. Sun, Q., Yuan, Y., Xu, B., Gao, S., Zhai, X.,...Shi, J. (2025). Innovative technologies reshaping meat industrialization: challenges and opportunities in the intelligent era. *Foods*, 14(13):2230. doi: 10.3390/foods14132230.

2. Solanilla-Duque, J.F., Morales-Velasco, S., & Salazar-Sánchez, M.D.R. (2024) Assessment of HACCP plans and Colombian regulations in municipal cattle slaughterhouses for the assurance of standardised food safety and quality management systems. *Heliyon*, 10(24):e40944. doi: 10.1016/j.heliyon.2024.e40944.

3. Wang, H., Meng, X., Yao, L., Wu, Q., Yao, B., Chen, Z.,...Chen, W. (2023). Accurate molecular identification of different meat adulterations without carryover contaminations on a microarray chip PCR-directed microfluidic lateral flow strip device. *Food Chemistry*, 7:100180. doi: 10.1016/j.fochms.2023.100180.

4. Trivedi, D.K., Hollywood, K.A., Rattray, N.J., Ward, H., Trivedi, D.K., Greenwood, J., ... Goodacre, R. (2016). Meat, the metabolites: an integrated metabolite profiling and lipidomics approach for the detection of the adulteration of beef with pork. *Analyst*, 141(7):2155-64. doi: 10.1039/c6an00108d.

5. Богатко Н.М. (2019). Контроль безпечності м'яса забійних тварин при встановленні фальсифікації за експресними методиками: науково-практичні рекомендації для інспекторів ветеринарної медицини та офіційних лікарів ветеринарної медицини. Біла Церква: Білоцерківдрук, 24 с.

ЧИННИКИ РИЗИКУ ТА ТРИВАЛІСТЬ ЖИТТЯ СОБАК З ЕПІЛЕПСІЄЮ В УМОВАХ ВЕТЕРИНАРНОЇ ПРАКТИКИ МІСТА ДНІПРО

Богдан А. А., Сулова Н. І.

e-mail: bogdan.an2000@gmail.com

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна

Вступ. Епілепсія є одним із найпоширеніших хронічних неврологічних захворювань у собак, що суттєво впливає на тривалість та якість їхнього життя. Незважаючи на клінічну значущість проблеми, довгострокові прогнози виживання пацієнтів з ідіопатичною (ІЕ) та

симптоматичною епілепсією (СЕ) в умовах України залишаються недостатньо задокументованими.

Мета. Охарактеризувати тривалість життя та виявити ключові чинники ризику, що впливають на виживання собак з ідіопатичною та симптоматичною епілепсією.

Матеріали та методи. Ретроспективне дослідження проводили на базі ветеринарної клініки «ANIMALIA» (м. Дніпро) у період 2024-2026 років. До вибірки було залучено 80 собак: 62 пацієнти з підтвердженою ІЕ та 18 тварин із СЕ (внаслідок структурних уражень головного мозку). Збір даних здійснювали шляхом аналізу електронних медичних карток та телефонного опитування власників. Фіксували такі параметри: вік початку нападів, стать, статус кастрації, причину смерті (пов'язана з епілепсією чи ні) та загальну тривалість життя. Для порівняння кривих виживання використовували метод Каплана – Маєра, статистичну значущість оцінювали за допомогою логрангового критерію ($p < 0,05$).

Результати. Медіанна тривалість життя для всієї когорти становила 7,5 року. При порівнянні груп виявлено статистично значущі відмінності: собаки з ІЕ мали медіанну тривалість життя 9,1 року, тоді як пацієнти із СЕ – лише 5,7 року ($p < 0,001$). Серед тварин з ІЕ, яких було евтаназовано безпосередньо через неконтрольовані епілептичні напади (розвиток рефрактерності або епілептичного статусу), медіана виживання після встановлення діагнозу була достовірно нижчою (34 місяці) порівняно з собаками, що загинули або були приспані з причин, не пов'язаних з неврологічним дефіцитом (66 місяців, $p < 0,01$). Також виявлено тенденцію до скорочення тривалості життя у кастрованих самців з ІЕ (медіана 37 місяців після першого нападу) порівняно з іншими статеві-віковими групами ($p = 0,04$).

Висновки. Ідіопатична епілепсія супроводжується значно сприятливішим довгостроковим прогнозом порівняно із симптоматичною формою захворювання. Проте розвиток рефрактерних нападів залишається головним чинником ризику передчасної смерті або евтаназії пацієнтів з ІЕ. Рання ідентифікація пацієнтів групи ризику (зокрема кастрованих самців) та своєчасна оптимізація антиконвульсантної терапії є ключовими стратегіями для збільшення тривалості життя хворих тварин.

Список використаних джерел:

1. Berendt, M., Gulløv, C. H., & Fredholm, M. (2007). Focal epilepsy in the Belgian shepherd: Evidence for simple Mendelian inheritance. *Journal of Small Animal Practice*, 48(12), 665–670. <https://doi.org/10.1111/j.1748-5827.2007.00424.x>
  2. Fredsø, N., Koch, B. C., Toft, N., & Berendt, M. (2014). Risk factors for survival in a university hospital population of dogs with epilepsy. *Journal of Veterinary Internal Medicine*, 28(6), 1782–1788. <https://doi.org/10.1111/jvim.12443>
  3. Heske, L., Nødtvedt, A., Jäderlund, K. H., Berendt, M., & Egenvall, A. (2014). A cohort study of epilepsy among 665,000 insured dogs: Incidence, mortality and survival after diagnosis. *The Veterinary Journal*, 202(3), 471–476. <https://doi.org/10.1016/j.tvjl.2014.09.023>
  4. Hülsmeier, V. I., Fischer, A., Mandigers, P. J. J., DeRisio, L., Berendt, M., Rusbridge, C., ... & Volk, H. A. (2015). International Veterinary Epilepsy Task Force's current understanding of idiopathic epilepsy of genetic or suspected genetic origin in purebred dogs. *BMC Veterinary Research*, 11(1), 175. <https://doi.org/10.1186/s12917-015-0463-0>
  5. Packer, R. M. A., Shihab, N. K., Torres, B. B. J., & Volk, H. A. (2014). Clinical risk factors associated with anti-epileptic drug responsiveness in canine epilepsy. *PLoS ONE*, 9(8), e106026. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0106026>
-